

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВИСШ АДВОКАТСКИ СЪВЕТ

ул. „Цар Калоян” № 1-а, 1000 София, тел. 986-28-61,
987-55-13, e-mail: arch@vas.bg

Изх. №. 323.....
Дата 11.05.....2023 г.

ДО
ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА ВНИМАНИЕТО НА
Г-Н БОЯН НОВАНСКИ – ЧЛЕН НА ВСС

ДО
ИНФОРМАЦИОННО ОБСЛУЖВАНЕ АД
НА ВНИМАНИЕТО НА
Г-Н ИВАЙЛО ФИЛИПОВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

КОПИЕ ДО
МИНИСТЪРА НА ПРАВОСЪДИЕТО

КОПИЕ ДО
МИНИСТЪРА НА ЕЛЕКТРОННОТО
УПРАВЛЕНИЕ

Относно: Писмо на Висшия съдебен съвет, изх. № ВСС-5932/11.04.2023 г.,
Писмо на „Информационно обслужване“ АД, изх. № 04-00-244-1 / 19.04.2023 г.,
Оптимизиране на Единния портал за електронно правосъдие за създаване на условия
за повишаване достъпа на гражданите и юридически лица до е-правосъдие

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

В отговор на горепосочените писма изразяваме следното становище:

1. Във вида, в който е въведен в експлоатация, единният портал за електронно правосъдие е лишен от следните необходимо-присъщи и заложиени в договорите за изграждането му характеристики на система, целяща осигуряване и повишаване на достъпността до правосъдие и извършване на процесуални действия в електронна форма:

1.1 **Достъпност:** На <https://ecase.justice.bg/Home/AccessibilityPolicy> е публикувана Декларацията за достъпност на Висшия съдебен съвет, в която се заявява „Висшият съдебен съвет на Република България се ангажира да осигури достъпност на системата за максимално широка група потребители независимо от използваните

технологии и умения. Ние активно работим за подобряване на достъпността и използваемостта на Портала и в тази си дейност се придържаме към наличните стандарти и добри практики.“

След въвеждането в експлоатация на последната доработка (надграждане) на ЕПЕП, порталът стана практически неизползваем за гражданите и юридическите лица, изрично дефинирани като негови ползватели. Първо, защото той вече не позволява достъп за тези от тях, които не разполагат с точно определена технология за създаване на КУКЕП, а това са преобладаващата част от посочените потребители. Второ, защото не съществува възможност за достъпване на портала чрез различни смарт устройства, вкл. мобилен телефон или таблет. И трето, защото порталът позволява изпращане на заявления за достъп и документи по дела само от граждани, чиито умения са на нужното ниво, позволяващо им да съобразят, че когато при опит за подпис системата не реагира, за успешно подписване е необходимо: да изключат BISS (задължителен за работа с платформата на Агенция по вписванията и поради това наличен на над 95% от компютрите на адвокатите и голяма част от тези на гражданите), да свалят файла stampit-eiss.jnlp, да инсталират Java, да стартират stampit-eiss.jnlp под Java и ако това не се случи автоматично, да локализират ръчно javaws.exe, с който да отворят stampit-eiss.jnlp и **да правят това всеки път, когато искат да подпишат в портала**. Следва да се има предвид и че освен посочените действия потребителите следва да деактивират и антивирусната си програма, съответно за определен период от време имат право да избират дали да подписват съпътстващи документи и заявления в ЕПЕП и да оставят незащитен работния си компютър или да поддържат необходимото ниво на защита (вкл. и с оглед личните данни, които обработват), но да не успяват да подпишат в портала.

Посочената абсолютно задължителна поредност от действия, без която порталът не позволява подписване на документ, не е обявена никъде, нито е показана на качените от ВСС в платформата Youtube видеа за работа с ЕПЕП. Последните само обясняват защо ВСС счита, че порталът е достъпен „за максимално широка група потребители независимо от използваните технологии и умения“, а широката група потребители твърдят, че след въвеждане в действие на последната му доработка, достъпът им до електронно правосъдие е практически преустановен.

1.2 **Широкообхватност:** На <https://ecase.justice.bg/> се сочи, че „*Единният портал за електронно правосъдие е електронна база данни на съдебните дела, разглеждани от всички районни, окръжни, административни, военни, апелативни и върховни съдилища в Република България.... ЕПЕП предоставя възможност за регистриран достъп на пълната електронна папка на Вашите съдебни дела, включително и всички съдържатели се в делото на съда документи. Достъпът до Вашето електронно дело се разрешава от съда след подаване на Заявление от Вас или Ваш процесуален представител.*“ (подч. наше). Същевременно, в посоченото по-горе писмо на ВСС изрично се признава, че съдилищата, които работят със САС/АСУД не могат да приемат документи от ЕПЕП и именно затова при визуализиране на тяхно дело в ЕПЕП, видимата по останалите дела опция за подаване на документ, просто не е налична. Посочената от ВСС причина за това технологично решение е, че „*не може да се води в заблуждение гражданин/адвокат*“.

При това положение, за нас остава непонятно защо ВСС не намира, че гражданите и адвокатите не са вече въведени в заблуждение със самото обявяване на

сайта на портала, че той е база данни на всички съдилища (което означава и работещите със САС/АСУД), осигуряваща им възможност за подаване на заявление за достъп до образуваните в тези съдилища дела. И как гражданите и адвокатите ще са по-малко заблудени, ако, доверявайки се на горния анонс, влязат по конкретно дело, за да подадат заявление за достъп и просто не открият съответния бутон за това (без никакво пояснение, системно съобщение или друг вид нотификация, обясняващи тази липса).

„Ако е налично [въпросната функционалност за подаване на заявление за достъп или документ по дадено дело] по всички дела и делото например е в САС/АСУД и Вие си подадете документ по него, ще си мислите, че сте изпратили към съда, а съдът реално няма никога да го получи, защото системата, в която е делото (САС/АСУД и т.н.) не е надградена да получава електронни документи.“ продължава в писмото си ВСС. Считаме за необходимо да уведомим ВСС, че и адвокатите, подобно на останалите граждани, вещи лица и пр. ползватели на портала, си помислиха, че ще могат да подават документи във всички съдилища без значение от деловодната им система, още когато обявеното на <https://ecase.justice.bg/> стана достъпно. Липсата на нарочен бутон за подаване по някои от делата, без каквото и да било обяснение, защо той е видим по едни дела и не съществува по други, може би не е най-адекватният начин, по който да се обясни на потребителите, че **порталът всъщност не позволява подаване на документи по огромен брой дела – тези в САС/АСУД.**

1.3 Надеждност и предвидимост: Извън останалата не сведена до знанието на широката общественост причина по едни дела да има бутони за подаване на заявления за достъп, а по други да липсват, след тестването на портала се констатира следното, отнасящо се до делата на работещите с ЕИСС съдилища:

Функции за подаване на заявления за достъп или нов документ по делото са налични по едни дела, но липсват по други, без значение дали делата са образувани преди или след 27.03.2023 г. Проблемът е добре известен на „Информационно обслужване“ АД, което разбираме, че получава ежедневно огромен брой сигнали за липсващи по различни дела бутони за подаване на заявления за достъп или документи. След алармиране в панела за обратна връзка на портала, въпросните бутони мистериозно се появяват, но все още не може да се установят причините за избирателната им наличност и на какво е основана проявената от портала „дискриминация“. Изясняването на тези причини е важно, тъй като рано или късно ще се наложи адвокатите да обясняват на клиентите си защо обработват бързо и ефективно едни дела, а други не.

2. Що се отнася до автентикацията в портала:

Към момента на сключване на Договор № С40851 от 05.04.2022 г. между Висшия съдебен съвет и „Информационно обслужване“ АД (ВСС № 5932/05.04.2022г.) гражданите и юридическите лица, регистрирани в ЕПЕП, вече бяха заявили с конклюдентни действия и по силата на самата си регистрация в портала, че ще се ползват от предходно сключения в тяхна полза Договор №45-06-027/15.06.2015 г. с предмет **„Разработване и внедряване на единен портал на електронното правосъдие, и обучение за работа с единния портал“**, по проект: *„Електронно правосъдие - проучване и изграждане на единна комуникационна и информационна инфраструктура и единен електронен портал на съдебната власт“*, финансиран по Оперативна програма "Административен капацитет", съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд.

В посочения договор е заложено порталът да поддържа два **режима на автентикация на потребителите**:

- с потребителско име и парола; или
- с електронно средство за идентификация (чл.2.3.2 от Техническото задание към договора).

В изпълнение на цитирания договор, през 2015 г. модулът за електронни дела към портала е изпълнен така, че да позволява достъп на потребителите именно **чрез потребителско име и парола**. В резултат, от въвеждането му в експлоатация до 27.03.2023 г., потребителите на модула достъпваха електронните си дела чрез потребителските си имена и пароли. По същия начин бе предвидено да се осъществява достъпът и по силата на възложеното с Договор № С40851 от 05.04.2022 г. надграждане на портала (*„оптимизираният портал трябва да притежава гъвкава възможност за настройка на сложността на използваните пароли (дължина, съдържание на букви, цифри, символи и др.)...“*). Въпреки това, след въвеждането му в експлоатация се установи, че достъпът на потребителите с потребителско име и парола е отнет, а входът в модул електронни дела е възможен единствено с КЕП.

Причината за това не се изяснява от изпратеното от Висшия съдебен съвет писмо. От него разбираме само, че ВСС никога не е осигурявал необходимия за поддържането на единичен вход (SSO) централизиран сървър за удостоверяване, независимо, че е изисквал от всеки изпълнител по договор, касаещ модул на ЕПЕП, да го изпълни така, че модулът да работи в режим SSO с останалите. Действително, липсата на единичен вход за отделните модули в портала е проблем за потребителите, но той нито се решава с обяснението на ВСС, че от 2015 г. съветът не е намерил време и средства да набави нужния за целта сървър, нито е предмет на коментирания подмяна на метода за автентикация в модула за е-дела, заради която 90% от ползвателите на портала загубиха достъпа до делата си.

В писмото на „Информационно обслужване“ АД се сочи, че въпреки премахването на платения с европейски пари метод на автентикация чрез потребителско име и парола и подмяната му с такъв с КЕП, Висшия съдебен съвет е приел изпълнението по договора (независимо от явното му несъответствие с техническата спецификация на договора). От това писмо също не става ясно, защо предвиждащият вход с потребителско име и парола Договор № С40851/05.04.2022 г. следва да се счита за изпълнен при условие, че изпълненото очевидно не обезпечава достъп до модула с е-дела по предвидения в договора начин и в действителност не повишава достъпността до електронните съдебни дела, а рязко я ограничава.

От „Информационно обслужване“ АД заявяват, че Висшият адвокатски съвет „е бил информиран и е изразил съгласие техническата реализация за достъпа до дела – автентикация в ЕПЕП да се осъществява посредством КЕП“. Това твърдение е невярно и по-всяка вероятност се основава на пренебрегване на разликите между изразеното от Висшия адвокатски съвет виждане за начините за автентикация при регистрация в портала и удостоверяване качеството на адвокат и средствата за автентикация при вход в портала при налична вече регистрация. Проблемът, който поставихме с предходните си писма и причината, поради която продължаваме да считаме Договор № С40851/05.04.2022 г. за неизпълнен, не се отнася до средството за удостоверяване на самоличност при регистрация в модула за е-дела, а до начина на влизане в модула, след като лицето е регистрирано.

Поддържаме виждането си, че дори първоначалната регистрация в модула да е възможна само с КЕП, веднъж регистриран и идентифициран чрез неговия КЕП, потребителят следва да е в състояние чрез профила си в модула да въведе допълнителни средства за автентикация като потребителско име и парола, ПИН, код за достъп и др., които да му позволят последващо достъпване на модула включително от устройства, които не поддържат възможност за използване на КЕП „на флашка“. Тъй като не изключваме възможността отнемането на възможността на потребителите да достъпват делата си с парола, с каквато възможност са разполагали до 27.03.2023 г., да генерира значителен брой претенции от различно естество, сметохме за необходимо и полезно да ви предложим решение, което според нас бързо и евтино би могло да ограничи вредите – въвеждането на хоризонталната схема за еАвтентикация на МЕУ (ДАЕУ). В никакъв момент не сме твърдели, че същата е заложена в договора, и разбира се, и Висшият съдебен съвет и „Информационно обслужване“ АД са изцяло в правото си да изберат реализация на работещо решение или участие в евентуални спорове, включително и съдебни, поддържайки тезата, че сключеният между тях договор е изпълнен.

Все пак, в тази връзка намираме за нужно да припомним, че макар конкретният проект за оптимизация и надграждане на ЕПЕП да е финансиран със средства от бюджета на ВСС, последният не е загубил качеството си на бенефициент по програми, финансирани със средствата на Европейския съюз (предходните проекти за изграждане и надграждане на портала). В този смисъл, предоставяните от портала услуги са такива от обществен интерес и преустановяването на платения със средства на Европейския съюз гарантиран достъп до електронни дела чрез нарочна „доработка“ на портала, би могло да бъде възприето от някой като нарушение на правото на Съюза, **изразяващо се в отнемане на съществуващи права, предоставени на частноправните субекти в изпълнение на проекти, финансирани от ЕС.**

Ето защо, отчитайки изградените до момента добри партньорски отношения между Висшия адвокатски съвет, Висшия съдебен съвет и „Информационно обслужване“ АД, потвърждаваме своята готовност за съдействие с идеи и предложения за разрешаване на описаните тук и в предходната кореспонденция проблеми, като се надяваме да разбирате, че с оглед прогласената от Конституцията роля на адвоката по защита правата на гражданите и юридическите лица, поставяме интереса на последните на първо място.

**ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ВИСШИЯ
АДВОКАТСКИ СЪВЕТ:**

АДВ. Д-Р ИВАЙЛО ДЕРМЕНДЖИЕВ

